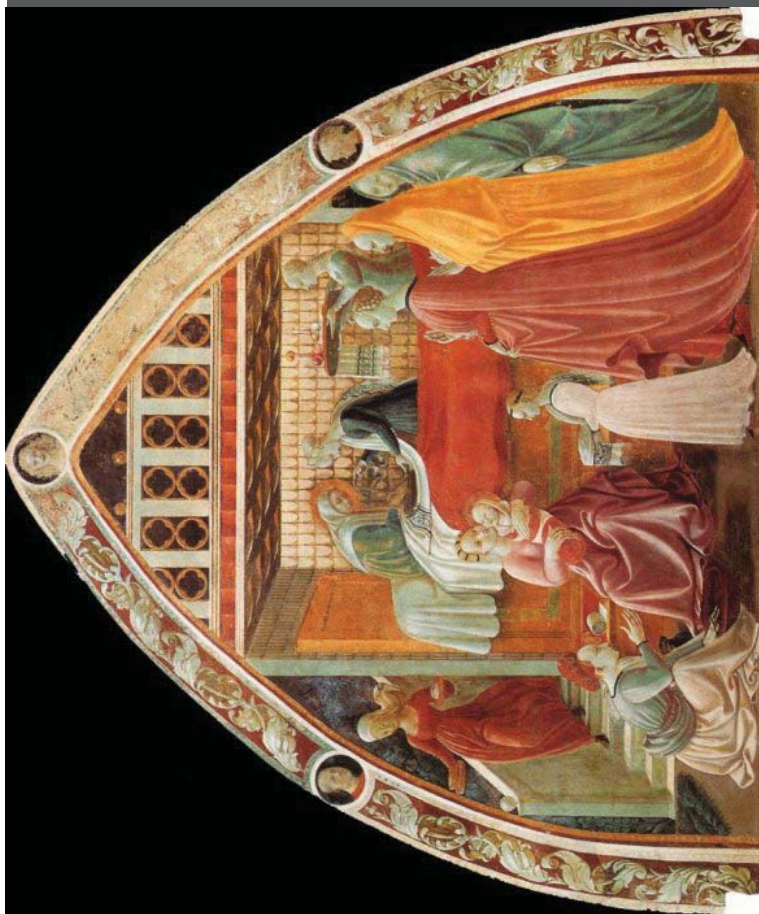

„Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

NAȘTEREA MAICII DOMNULUI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitatea și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XVIII Nr. 9 (213) septembrie 2011

Nașterea Maicii Domnului

În istoria Bisericii, în decursul veacurilor, un rol deosebit l-au avut Conciliile Ecumenice, până în prezent numărul lor fiind de 21, ultimul este Vatican II (1962-1965). Primul Conciliu Ecumenic din anul 325, de la Niceea, condamnă arianismul. S-a stabilit tot atunci *Simbolul credinței*; se numește *Simbolul credinței constantinopolitan*, așa îl mărturisim și azi. Conciliul de la Niceea a hotărât ca data de 1 septembrie să fie începutul Anului bisericesc, când e comemorat Sf. Simion Stâlpnicul, anahoret ce vreme de 4 ani a locuit într-un arbore, unde în 459, în Siria, a trecut la Domnul. Prima sărbătoare a Anului bisericesc, de la 8 septembrie, este Nașterea Maicii Domnului, considerată începutul mântuirii noastre, din părinții Ioachim și Ana din Nazaretul Galileei. Erau bătrâni, fără copii. În urma rugăciunilor multe, Arhanghelul Gavril le aduce vestea că Ana va naște un copil. De atunci Dumnezeu și-a revărsat dragostea asupra Precuratei, de atunci Ea este aleasa lui Dumnezeu.

Biserica sărbătorește nașterea Sfintei Fecioare la 8 septembrie, considerată începutul mântuirii noastre. Acest lucru îl vestește Biserica în troparul Sărbătorii: *„Nașterea Născătoarei de Dumnezeu bucurie a vestit la toată lumea, căci din tine a răsărit Soarele Dreptății, Cristos Dumnezeuul nostru, și dezlegând blestemul, a dat binecuvântarea, și omorând moartea, ne-a dăruit viața veșnică”*.

În *„Cântarea cântărilor”* se spune: *„Maria e aceea ce se înalță ca revărsatul zorilor; ca luna de frumoasă, ca soarele înveșmântat în haină de aur, pusă mai presus decât sfinții și îngerii”*. Maria este semnul cel mare din Cer: *„Femeia îmbrăcată ca soarele și sub picioarele Ei, luna, și pe capul ei cunună de 12 stele (Apocalipsa 12,1)*.

Tot așa de impresionantă este și mărturisirea Sf. Petru Damian (1007-1072): *„Dumnezeu Atotputernicul, mai înainte de căderea omului, a și hotărât, înaintea tuturor veacurilor mântuirea omului. A hotărât deci să se nască din Maria. Astăzi este ziua în care Dumnezeu începe să realizeze planul său veșnic, deoarece este necesar să fie construită casa, mai înainte ca Regele să coboare și să locuiască în ea. Această casă, adică Maria, este casa în care se va cobori Regele să locuiască în ea, Maria, Templul Cuvântului întrupat”*.

De atunci Maria este invocată de mamă asupra leagănului pruncului, de atunci, Fecioara, în fața altarului este implorată de fecioară. De atunci bunica încovoiată de ani și învinsă mereu de dragostea nepoților, se roagă Precuratei. Cel necăjit, cu ochii plini de lacrimi o cheamă cu gândul la mama, la soția sa. De atunci moșnegii, arși de dorul veșniciei, o strigă și o cheamă. De atunci Maria este lăudată, i se încredințează tainele și dorurile, este rugată să nu ne uite. De atunci Maria, în poalele hainei sale, adună lacrimile lumii. De atunci potirul mâinilor Ei adună rugile pelerinilor.

Pr. I. ERDELI

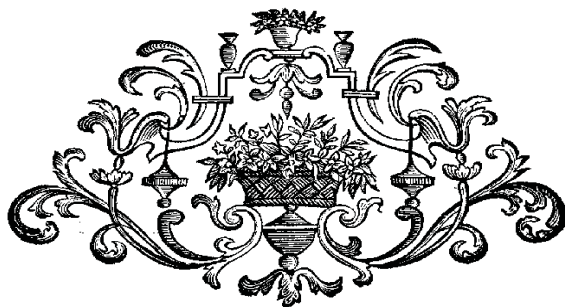
CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre modestie și tăcere

Tăcerea nu ne folosește numai a învăța să vorbim cu oamenii, ea ne folosește, asemenea, să învățăm a vorbi cu Dumnezeu și a ne face oameni ai rugăciunii.

Dacă doriți să stați de vorbă cu Dumnezeu, dacă doriți să aveți gânduri sfinte, păstrați tăcerea. Căci precum un zgomot mare ne împiedică să auzim ce ni se spune, tot astfel, zgomotul cuvintelor nefolositoare ne împiedică să auzim inspirațiile dumnezeiești și ceea ce ele ne cer.

Părintele spiritual
din Alfonso Rodriguez, SJ
“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
Flori și platoșe.....	4	Comorile Vaticanului.....	12
“Coordonatele mărturisirii și chipul îndrumătorului spiritual regăsite la Pr. Ștef Ștefan Bernard, A.A.”.....	5	Inaugurarea Centrului Social..... Papa Paul al VI-lea..... Pelerinaj Șimleul Silvaniei-Sighet.....	17 18 20

Flori și platoșe

Căutăm neconținut primăvara eternă fără să o găsim. Vrem crini și lalele ce-și pleacă grațios potirul darnic, vrem parfum cules de vânt din pașiștile Paradisului pierdut și aruncat în fața noastră.

Unde se găsește această adiere de Paradis pământesc?

În tinerele curate, trăitoare ale credinței!

Pentru tine, copila mea, scriu aceste șire și pentru confracții tăi de tinerețe.

Tu, cea de 18 ani, poți fi o Venus la răscrucea multor vieți pure, tinerești, dar poți fi și o Catedrală însuflețită înaintea căreia să-și plece genunchii oricine.

Poți să fii o altă Circe, despre care spune mitologia că prin prietenie prefăcută atrăgea pe oameni, pe care îi transforma apoi în porci și tot felul de animale, prin atingerea cu o nuia magică. Trupul tău, făptura ta este o nuia magică și poți fi o Circe modernă față de tineri.

Poți însă să fii o Beatrice pentru oricine. Deschid cartea „*La Vita Nuova*” a lui Dante. Ce spune despre ea, ce a fost ea în viața lui?

Unica epopee de frumusețe și adevăr, „*Divina Comedia*”, nu se poate explica fără Beatrice. Ea este tânăra care inspiră și mântuiește.

Beatrice „*era încununată și nvelită în smerenie și nu se încânta de frumusețea ei*”.

„*Aceasta nu-i femeie, spunea lumea, ci unul dintre îngerii coborâți din Cer*”.

„*Chipul ei plin de virtute nu îndura răul dinaintea lui fugea tot ce era urât*”.

Când tinerii se apropie de tine, fă să se simtă mai nobili și inimile lor mai curate.

Nimeni să nu îngenuncheze în fața ta ca să-ți declare „amor” când te cunoaște, ci seara, în singurătatea celulei, tânărul să-ngenuncheze mai dornic de Dumnezeu, mai aproape de puritatea Celui adorat de îngeri, pentru că te-a cunoscut.

Fii modestă în frumusețea ta.

Nu-ți fă reclamă cu fizicul tău, căci te vei îngrozi de persoana clienților la inima ta.

Fii bună, ca o delegată a Providenței printre oameni, și bunătatea ta să stea cu spada în mână.

Fii ca Sf. Ioana de Arc frumoasă, curată, bună, luptătoare.

Lumea rea te va arde pe rug. Dar vei învinge.

Inima ta nu va arde, nu se va face scrum; inima locuită de Dumnezeu nu se poate nimici,

Inima aceasta curată va mântui lumea, și florile vieții se vor închina sfioase înaintea ta, căci oamenii au găsit în tine din adorabila frumusețe a Paradisului pierdut.

Episcop Ioan SUCIU

“Coordonatele mărturisirii și chipul îndrumătorului spiritual regăsite la Pr. Ștef Ștefan Bernard, A.A.”

O carte mai greu de încadrat într-un gen anume, aceasta este lucrarea lui Ciprian Vestemean, student la ciclul de master la Teologia Greco-Catolică din Blaj, autor al mai multor cărți cunoscute deja cititorilor.

Referitor la această lucrare recent apărută (Ed. Surorilor Lauretane, Baia Mare, 2011), ne atrage atenția legătura tematică cu cele anterioare — „*Cucerirea culmilor*”, „*Cuvântul sculptează*”, „*Vreau, se poate, voi reuși!*”, cât și motivația și scopul urmărit. În toate cărțile amintite, la fel ca și în revista MOD, pe care tânărul student a inițiat-o și o conduce, întâlnim preocuparea dominantă pentru perfecțiunea spirituală a tinerilor, dar și a oricărei ființe umane dornică de desăvârșire, de o viață demnă (influența PSS Ioan Suci, model al tânărului teolog, este evidentă). Deopotrivă, autorul se adresează și lumii noastre contemporane, lume care „*a pierdut sensul adevărului și al binelui*”.

Conștient că marile reforme morale au la început reforma morală a persoanei, autorul oferă căi de realizare cu argumentele unui viitor preot, cu o bogăție de cunoștințe dobândite prin studiu și lectura unor lucrări de specialitate și prin învățăturile primite de la spiritualul și confesorul său,

Părintele Bernard Ștef.

„*Cuvântul înainte*” al conf. univ. dr. Ioan Mitrofan reliefează ideile esențiale ale cărții, bibliografia consultată de autor pentru a însuma opiniile unor numeroși teologi privitoare la subiectul tratat și relația formator-discipol cu urmările inerente. Pr. Mitrofan menționează cuvântul stimulator al *Spiritualului*, care, apreciind scrisul în destinul tânărului student, îl încuraja: „*...Ai tu ceva acolo în cap, dar mai trebuie modelat*”, și se alătură celui „*de dincolo de zări*” spunând la rândul său: „*Dacă ai început, mergi înainte!*”

„*Un gând de început...*”, textul autorului, îi este închinat Pr. Bernard Ștef, „*mutat unde-i era dorul*”, și de unde continuă să-l învețe; prima lecție „*de dincolo*” este despre contemplație și tăcere, modalități de a stăpâni suferința. Copleșit de durere: „*Nu mă rușinez să plâng, deoarece am înțeles / că trebuie să accept și să ofer această absență /, ca să-mi purific iubirea umană, până când bucuria reîntâlnirii va putea înflori în veșnicie*” (Michel Quoist), se lasă cuprins de amintirea celui care i-a pus în mână întâia oară „*bobițele Rozarului*”, l-a învățat ce este un preot, un spiritual și un confesor.

(continuare în pag. 6)

„**Lămurire cititorului...**” este un text scurt, tot al autorului, în care explică motivul pentru care tratează Sacramentele Preoția și Mărturisirea înainte de a intra în „*tărâmul făgăduit*”, evocarea unui preot sfânt, personalitate distinsă a Bisericii noastre, Pr. Bernard Ștef.

Sacramentele pun temelia vieții creștine, ele trebuie să fie bine cunoscute. Cu intenția de a le explica, de a le face deplin înțelese cititorilor, prima parte a volumului este *un compendiu* care cuprinde tot ce este esențial privitor la *Sfintele Sacramente - Preoția și Penitența*, cu posibilitatea de lărgire a cunoștințelor prin lectura *Notelor* de la sfârșitul fiecărui capitol. Capitolul I „**Preot pentru suflete după Inima lui Isus**”, și capitolul II, „**Curățind inima noastră. Sacramentul Mărturisirii**”.

Întregul cuprins este încadrat în lumina primită de la *Părintele spiritual - Părintele Bernard Ștef*, model deplin de *preot - confesor*.

Volumul se deschide cu omagiu adus Părintelui la trecerea sa în Eternitate și are în centrul lui portretul acestui sfânt Preot, călugăr asumpționist, portret realizat de autor pe cunoașterea directă și pe legătura puternică și sinceră dintre confesor și penitent. Nu lipsesc nici paginile în care autorul se regăsește pe sine, propria experiență trăită în compania Spiritualului, se descoperă bogat sufletește, posesorul unei

avuții spirituale pe care dorește să o împărtășească cititorului. Toate acestea conferă unei mari părți a cărții, ca particularitate, *confesiunea*. Avem în vedere capitolele III și IV: „**O întâlnire marcantă - Părintele Bernard Ștef**” și „**O radiografie spirituală a spiritualului și a ucenicului**”, care la rândul lor sunt urmate de *Note*.

Primele două capitole sunt o sinteză despre Sacramentul Preoției și al Mărturisirii, cu toate elementele esențiale, susținute de teologi de renume, la care se face permanent trimiteri.

Cei care au fost investiți de Dumnezeu cu demnitatea de a fi preoți, în vederea Euharistiei, Inima Bisericii, consacră trupul lui Cristos, aceasta fiind cea mai mare prerogativă: a ține în mâna lor Euharistia. Celebrează Sf. Liturghie, memorialul Morții și Învierii lui Cristos și acționează prin puterea lui Cristos. Preotul, „*omul lui Dumnezeu*”, un „*alter Cristus*”, are datoria de a predica Evanghelia și a întreține viața divină în credincioși. La „*chemarea*” lui Cristos se primește sfințirea de preot și se deschide pentru „*cel chemat*” un drum de jertfă. Ciprian VestemEAN subliniază virtuțile morale ale preotului și ale familiei acestuia, în cazul căsătoriei, cultura obligatorie, dar face și afirmații cu care nu suntem de acord: „*Preoții nu sunt ființe extraterestre și supranaturale. Preoții sunt sută la sută oameni, oameni cu*

(continuare în pag. 7)

toate limitele, cu slăbiciuni, cu greșeli și cu păcate [...] Preotul este unul dintre mulții oameni obișnuiți [...] este chemat dintre oameni de către Isus, ca să fie din nou trimis între oameni pentru a-l vesti pe Dumnezeu”.

Nu susținem că preotul este mai creștin decât creștinii, dar ne alăturăm Cardinalului Henri de Lubac, care în „*Meditații asupra Bisericii*” afirmă: „*Preotul care consacră și oferă ofranda nu este, așadar, simplul reprezentant sau simplul purtător de cuvânt al celor ce asistă și participă într-o anumită măsură la celebrarea tainei*”.

Noaptea, în cerul înstelat, sunt „*puncte care licăresc cu o strălucire mai vie*”, așa sunt preoții pentru noi. Dacă nu am avea convingerea că sunt mereu în pe calea desăvârșirii, că ating mari înălțimi, noi, ceilalți, nici nu am avea curajul unui început de drum spiritual. Ei sunt pentru noi certitudinea că este posibil. Ei sunt cei care ne dau speranța. Ei sunt cei „*care contribuie mai mult decât toți ceilalți să facă astfel ca pământul să nu se transforme într-un infern*”. Ei sunt cei care trăiesc mai mult „*în intimitatea celor care, înaintea lor s-au rugat în Biserica lui Cristos, care au trăit, muncit, gândit, suferit pentru Cristos*”. De la aceștia au învățat să reziste ispitelor, să aibă un instinct „*fără greș*” care îi ajută să discearnă binele de rău. Ei fac din Evanghelie obiect al vieții, sunt „*pălmașii lui Cristos*” ai Bisericii și ai Împărăției Sale. Se simt

legați de „*Petru*” și această legătură le dă tărie credinței.

Taina Mărturisirii este Sacramentul de vindecare, „*instituit de către Domnul nostru Isus Cristos pentru a șterge păcatele săvârșite, prin intermediul preotului*”, ca să ajungem a avea ceea ce am avut din începuturi: „*chipul și asemănarea noastră cu Isus Cristos*”.

În plus, spune autorul, Sacramentul Mărturisirii „*este o instituție de pedagogie divină, prin care se poate cârmui sufletul spre desăvârșire*”.

Paginile care urmează explicării conceptului tratează plenar subiectul: suportul dogmatic al instituirii Sacramentului, materia Penitenței, forma, timpul Penitenței, subiectul Penitenței, locul, efectele spirituale ale Sacramentului și lumea Sacramentului.

Pașii care duc la o spovadă bună sunt bine explicați: cercetarea cugetului, căința, propunerea de îndreptare, mărturisirea păcatelor la confesor, dezlegarea și împlinirea canonului. Autorul aduce informații privitoare la *ispite, păcate și vicii*, cu atât mai mult cu cât lumea contemporană nu mai are de mult noțiunea păcatului, realitate observată de Papa Pius al XII-lea, care spunea: „*cel mai mare păcat al timpului nostru constă în faptul că oamenii au pierdut simțul păcatului*”.

Ultimele pagini ale capitolului sunt destinate „*Confesionalului, un*

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

loc unde și înveți ceva”, dar mai ales din care ieși schimbat lăuntric, încât „*simți prezența harului Spiritului Sfânt în suflet [...], fiind dispus și convins de acum de a nu-l mai pierde*”. Ascuns în el, Sacramentul Spovezii posedă un *mister pascal*: moartea ce se transformă în înviere.

Centrul cărții spre care autorul îndreaptă cititorul este evocarea Părintelui Bernard Ștef, căruia tânărul student îi datorează mult, sau totul?

Prima întâlnire? Sub semnul rugăciunii. În Catedrala „*Sfânta Treime*” din Blaj un *crâșnic și superiorul* Congregației Augustinienilor Asumpționiști. *Uimirea* adolescentului față de eforturile preotului-călugăr de a reaprinde „*flacăra spirituală a Blajului greco-catolic de odinioară*” și „*vorba plină de spirit ce se revarsă în valuri din inimă spre auditoriu*”. Apoi a fost chemarea Sfintei Fecioare Maria, Reuniunea Mariană și pelerinajele la bisericuța de la Cărbunari. Au urmat „*încrederea și încurajarea*” atât de necesare tânărului la început de drum, tânărului orfan de tată încă din copilărie. Părinte și Părinte spiritual i-a devenit din 2005.

După o schiță biografică a Părintelui Bernard Ștef și un scurt istoric al Ordinului Asumpționist, autorul își reia amintirile, conturând treptat portretul celui ce i-a fost Părinte și i-a condus drumul ascensiunii spirituale.

Părintele venea din „*vremea*”

martiriului Bisericii Greco-Catolice. Astfel tânărul a ajuns să cunoască istoria și oamenii de seamă ai Bisericii Blajului, care i-au devenit modele, în mod deosebit PSS Ioan Suci. A ști care îi este identitatea religioasă tot de la Părintele a învățat: „*Mi-am dat seama de faptul, mărturisește autorul, că trebuie să știu exact de ce sunt greco-catolic și ce înseamnă asta*”.

Preot - confesor, Părintele reunește toate virtuțile obligatorii acestui statut, motiv pentru care, în dorința de a le prezenta în obișnuitele pagini teoretice ale cărții, autorul preferă să le înfățișeze așa cum le-a regăsit la Părintele Bernard: sfințenia vieții, blândețea, bunătatea, răbdarea, cultura, iubirea. Intervin adeseori în text detalii sugestive: interiorul camerei Părintelui, imaginea Preacuratei, biblioteca, masa de scris la care era întotdeauna găsit Părintele și la care rămânea și la plecarea tânărului. Părintele intuiește „*darul*” studentului, îl susține, îl stimulează. Preotul care a trăit multă istorie și a fost pus de atâtea ori să-și continue viața de la un nou început trăiește bucuria de a se vedea în fața unui tânăr cu har; e un tărâm pe care cei doi, preot și discipol, se regăsesc: „*Ciprian, niciodată să nu renunți la acest dar pe care l-ai primit de la Dumnezeu, crește mereu și scrie, scrie, scrie!* Cuvinte mereu vii.

Se regăsesc și în rugăciune. Părintele obișnuia să-i însoțească plecarea tânărului cu o rugăciune
(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

șoptită. S-a rugat mult pentru vocația sa. În tăcere, i-a dat ultimele lecții despre viață, învățându-l ce este *durerea, jertfa, răbdarea, credința, rugăciunea, sfințenia, moartea și învierea*.

Cartea „*Coordonatele mărturisirii și chipul îndrumătorului spiritual regăsite la Pr. Ștef Ștefan Bernard A.A.*” a teologului Ciprian Vestemean se recomandă tuturor celor care doresc să aprofundeze cunoașterea Sacramentelor Preoția și Mărturisirea. Pentru noi cititorii, tânărul a consultat numeroase și valoroase tratate de specialitate (era necesar puțin discernământ, câțiva autori ar fi putut lipsi) ca informația noastră să fie deplină. Structura cărții este mai puțin obișnuită: pagina teologică în împletire cu mărturia și evocarea, la care se mai adaugă pagini documentare despre Blaj, ceea ce a impus și mânuirea unui limbaj adecvat. A dat însă dovadă că poate trece cu ușurință de la un stil la altul. Uneori expresia atinge reale frumuseți, dar sunt și momente care ar fi cerut mai multă supraveghere.

Apreciem în mod deosebit sensibilitatea sufletească a autorului, dragostea și recunoștința ce le poartă în suflet Părintelui Bernard Ștef. Aceste sentimente au dus la mărturia unei vieți de preot sfânt. Nu a renunțat, nu s-a retras, nu a stat comod deoparte în fața datoriei de suflet. Este oare primul *examen* după „*plecarea*” Părintelui?

Otilia BĂLAȘ

Rondelul apei din grădina japonezului

Apei lui de prin ogradă
Prea domol curgând la vale,
Bolovani, dintr-o grămadă,
Japonezu-i pune-n cale.

Spumegată, vrea s-o vadă,
Împrejurul casei sale,
Apa lui, ce prin ogradă
Prea domol o ia la vale.

Și schimbând-o-ntr-o cascadă
De consoane și vocale,
Uită-a vieții grea corvoadă
Dând răsunset de cristale,
Apei lui de prin ogradă.

Al. Macedonski,
„*Versuri și proză*”,
Ed. Albatros, 1976.

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Baia Mare

Les courriers, surtout ceux des Greco-catholique, sont surveillés. Les nôtres n'arrivent pas toujours. Après 40 années d'écrasement, nos correspondants trouvent normal ce viol de la liberté de communication. Ils envoient peu leurs lettres par la poste, sinon en recommande, et préfèrent les confier a des amis en déplacement. Les documents que l'on nous confie pour les transmettre d'une ville a l'autre ou pour France ne comportent extérieurement aucun nom et aucune adresse.

On nous raconte de nombreux épisodes de brimades infligées aux Greco-catholique avec l'appui de la police. En voici un parmi beaucoup d'autres, rapporte a Blaj par le père Mitrofan:

„Je suis allé récemment avec 2 minibus montrer une église greco-catholique fermée dans un village ou il y a 2 églises a un groupe d'étudiants (8 français, 8 roumains). Des Orthodoxes se sont approche et ont entame une discussion vraiment hostile. Enfin, au bout de 5 minutes, ils nous ont laisse repartir. Mais en arrivant dans la rue principale du village, nous avons ete arretes par des policiers, accompagnes d'un groupe d'orthodoxes armes de gourdins qui ont cabosse nos vehicules et casse les phares!”.

On nous montre des journaux ou les <Ultras> orthodoxes font continuellement paraître des articles venimeux et mensongers.

L'atmosphère est parfois a l'optimisme, comme en juin 1995, car une grande rencontre entre Orthodoxes et Grecho-catholique est prévue, organisée par le Président Iliescu, et, soi-disant, les propositions des Greco-catholique seront enfin acceptées, a savoir :

- Restitution des très Cathédrales encore occupées (Oradea, Cluj et Baia Mare).
- Restitution d'une église dans les villages ou il y en a deux.
- Célébrations alternatives lorsqu'il y a qu'une seule église.

Nous étendons des heures de commentaires sur ce futur accord, partout ou nous passons. A Oradea, nos hôtes nous offre le champagne en étendant sonner les cloches de la Cathédrale, soi-disant „*restitue*”: C'était un reve! De deux réunions successives il ne sortira rien de positif, sauf, comme d'habitude, la fixation de la date d'une nouvelle rencontre! Grande déception, une fois de plus! (a suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Baia Mare

Factorii poștali, îndeosebi cei ai greco-catolicilor, sunt supravegheați. Ceea ce noi expediem nu ajunge întotdeauna. După 40 de ani de prigonire, corespondenții noștri găsesc normal violul libertății de comunicare. Ei trimit mai puțin scrisorile prin poștă, de altfel recomandate, și preferă să le încredințeze prietenilor în deplasare. Documentele care ne-au fost încredințate pentru a le transmite într-un oraș sau pentru Franța nu aveau în exterior niciun nume și nici o adresă. Ni s-au relatat numeroase situații de măsuri inutile și jignitoare, de pedepse aplicate greco-catolicilor cu sprijinul Poliției. Iată, printre multe altele, una relatată la Blaj de Pr. Mitrofan:

„De curând am fost cu un grup de studenți (8 francezi, 8 români,) cu două microbuze, pentru o biserică greco-catolică închisă într-un sat unde sunt două biserici. Ortodocșii ne-au înconjurat și au început o discuție ostilă. După 5 minute ne-au lăsat să plecăm, dar ajungând în strada principală a satului, am fost arestați de polițiști, însoțiți de un grup de ortodocși înarmați cu bâte cu care au lovit microbuzele noastre și au spart farurile!”

Ne-au arătat ziarele în care <Ultra> ortodocși continuă să publice articole veninoase și mincinoase.

Atmosfera este uneori optimistă, ca și în iunie 1995, căci o mare întâlnire între ortodocși și greco-catolici, organizată prin Președintele Iliescu, și, așa-zisă, propusă de greco-catolici va fi în sfârșit acceptată, și anume:

- Restituirea Catedralelor încă ocupate Oradea, (între timp la Oradea a fost retrocedată n.r.) Cluj și Baia Mare.

- Restituirea unei biserici în satele în care sunt două.

- Celebrări alternative unde este o singură biserică.

Noi așteptăm datele comentariilor asupra acestui viitor acord, și peste tot pe unde am trecut se așteaptă.

La Oradea, gazdele noastre ne-au oferit șampanie ascultând clopotele Catedralei, așa-zisă „*restituită*”: Acesta este un vis! Două întâlniri succesive nu au dus la nimic pozitiv, în afară, de cum este obiceiul, de fixarea unei noi date de întâlnire. Mare decepție, încă una în plus!

(va urma)

Comorile Vaticanului: Frescele lui Rafael din *Stanza della Segnatura* (II)

Adorația Sfântului Sacrament

Fresca este cunoscută sub numele dat de Vasari: „Disputa Sfântului Sacrament” sau versiunile ”La Dispute du Saint-Sacrement”, „Disputation of the Holy Sacrament” sau „Disputa del Sacramento”. Dacă privim în DEX putem fi induși în eroare, deoarece acolo se spune că DISPÚTĂ, dispute, s.f. 1. *Discuție în contradictoriu între două sau mai multe persoane ori grupuri de persoane.*

Termenul capătă un alt sens dacă îi căutăm origina în modul de studiu din universitățile medievale. Existau trei etape de ucenicie ale studentului. Prima era *lectura ordinară* pe care o făcea dascălul. În timpul ei studentul era pasiv, asculta lectura și comentariul făcut de dascăl. Etapa se numea *lectio*. A doua etapă o constituia *lectura "extraordinară"* pe care o făcea studentul. În timpul acestei lecturi studentul se străduia să analizeze textul în profunzime. Etapa se numea *determinatio*. Din acest moment studentul înceta să fie un ascultător pasiv și devenea un element activ. În sfârșit a treia etapă se chema *disputatio* și semăna destul de mult cu o ședință bună de atelier din universitățile de azi, deoarece studenții se adunau în aceeași sală cu dascălul și discutau un text dat de el. În timpul acestei *disputatio* studenții

erau evaluați. Prin urmare, *disputatio* era ocazia în care se cântăreau argumentele pro și contra, obținând în final o tratare profundă a problemei. Doar aparent am vrut să corectez DEX-ul. În realitate am dorit doar să nu fie atașată numelui dat de Vasari o conotație antireligioasă. Am dorit să-i dezamăgesc pe cei ce vor să vadă în împărțirea frescei în două registre o intenție subversivă a lui Rafael de a prezenta două lumi antagonice.

Fresca se află în fosta bibliotecă personală a Papei Iuliu al II-lea, devenită sediul Înaltei Curți de Justiție a Sfântului Scaun, pe peretele opus frescei cu *Școala din Atena*. Ea încearcă să prezinte în pictură ceea ce s-ar putea numi *Teologia Adevărată*, așa cum Școala din Atena se străduiește să reprezinte *Filozofia Adevărată*. În tradiția creștină chintesența Teologiei Adevărate este Sfânta Euharistie, darul făcut de Isus Cristos apostolilor (și nouă) puțin înainte de Pătimirea Sa. De atunci, toată activitatea Bisericii lui Cristos pe pământ se concentrează în jurul acestui act suprem văzut pe de-o parte ca Răscumpărarea noastră, iar pe de altă parte ca relația noastră cu divinitatea trinitară, cu puterile cerești și sfinții din toate timpurile [1]. Această realitate teologică complexă încearcă Rafael să o ofere prin fresca sa, o
(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

invitație la contemplarea misterului Bisericii pe pământ și în Ceruri.

Descrierea frescei *Adorația Sfântului Sacrament*

În realizarea frescei, Rafael a fost obligat să țină cont de arhitectura spațiului avut la dispoziție. Peretele conține o ușă, iar colțurile camerelor sunt boltite pentru a efectua trecerea la bolta tavanului. Acest lucru încearcă să-l arate imaginea alăturată, unde se vede fresca analizată și peretele cu fereastra deasupra căreia au fost pictate cele trei virtuți cardinale, *Prudența, Cumpătarea și Forța* despre care s-a vorbit deja cu ocazia prezentării Școlii din Atena. Compoziția lui Rafael exploatează judicios forma în arc de cerc deoarece motivul circular este omniprezent.

În registrul inferior, terestru, Sfântul Sacrament este depus într-o monștrantă și este așezat pe un altar care ocupă locul central. Pe verticala sugerată de monștrantă, în registrul superior, celest, se află Sfânta Treime prezentată într-o ordine armonioasă, coerentă cu verticala Sfântului Sacrament. Tatăl, cu un glob terestru în mână, este plasat pe o boltă cerească luminoasă, deasupra aureolei mari în care se află Isus Cristos, înconjurat conform tradiției iconografice de Sfânta Fecioară și Ioan Botezătorul. Spiritul Sfânt sub forma unui porumbel alb, înconjurat și el de o aureolă se află în partea inferioară a registrului celest, în apropiere de Sfântul Sacrament de pe altar.

Nimic nu este lăsat la voia întâmplării. Poziția Spiritului Sfânt sugerează eventual partea din Crez "... care de la Tatăl și de la Fiul *purcede...*". Plasarea Tatălui în partea cea mai de sus a grupului celest, poate sugera faptul că Fiul este singura cale pe care se poate ajunge la Tatăl. Sunt atâtea simboluri încriptate în compoziție încât mulți autori consideră că Rafael a consultat un teolog în faza de concepție a frescei. Rafael a studiat scena printr-un număr însemnat de desene care se păstrează parțial în muzeele din Windsor, Oxford, Chantilly și altele. Cei care au studiat desenele au putut recunoaște influențe de-ale lui Leonardo, Fra Bartolomeo și Michelangelo [2]. Vasari povestește că Bramante, care era rudă îndepărtată cu Rafael, i-a facilitat lui Rafael, fără acordul lui Michelangelo, să vadă pe parcursul realizării frescele tavanului Sixtinei. Influența exercitată de Michelangelo este vizibilă în toate frescele executate de Rafael în cele patru camere încredințate de Papa Iuliu al II-lea pentru decorare.

Vedere parțială a *Stanzei della Segnatura*
(continuare în pag. 14)

Compoziția sugerează distincția teologică dintre Cer și Pământ chiar prin prezența formei circulare în registrul celest. Primul arc de cerc este concentrat în jurul Tatălui și are câte trei arhangheli de fiecare parte. Într-un al doilea arc de cerc situat de ambele părți ale lui Isus Cristos se află figurile care reprezintă "Biserica triumfătoare", adică profeți, apostoli, sfinți, așezați liniștiți în scaune de nori și purtând îmbrăcămintea și atributele tradiționale din reprezentările picturale.

La extremitățile acestui arc de cerc se află Sfântul Petru (în stânga) și Sfântul Pavel (în dreapta), ca și când ei ar proteja față de exterior Biserica triumfătoare și ar fi în același timp depozitarii cheilor și învățaturii sale. Sf. Petru, primul Papă, are două chei și o carte în brațe, iar Sf. Pavel sprijină cu mâna dreaptă o spadă cu vârful în jos, iar în mâna stânga are și el o carte. La stânga Sf. Petru se află Adam, reprezentantul Vechiului Testament, iar în fața sa (și la dreapta Sf. Pavel) Abraham ce ține în mână cuțitul cu care voia să-l sacrifice pe Isac. La stânga lui Adam se află Sf. Evanghelist Ioan, față în față cu Sf. Evanghelist Matei, reprezentanții Noului Testament. La stânga Sf. Evanghelist Ioan se află regele David cu un instrument muzical sprijinit pe genunchi, față în față cu Moise (din dreapta Sf. Evanghelist Matei) care ține pe genunchi Tablele Legii. Urmează o altă pereche a Noului Testament. La stânga regelui David

se află Sf. Ștefan, iar în fața lui, la dreapta lui Moise este Sf. Laurențiu. În fine, șirul personajelor se termină cu prorocul Ieremia (la stânga Sf. Ștefan), față în față cu Iuda Macabeul îmbrăcat în armură, care se află la dreapta Sf. Laurențiu. Isus Cristos, Fecioara Maria și Sf. Ioan Botezătorul sunt așezați pe scaune de nori, iar la picioarele lor, de-o parte și de alta a Sfântului Spirit îngerii țin în mâini cărțile celor patru Evanghelii: Matei și Marcu în stânga, iar Luca și Ioan în dreapta.

Personajele din registrul terestru se află în jurul Sf. Sacrament care reprezintă prezența lui Dumnezeu pe pământ, punctul de contact dintre Biserica terestră și Biserica celestă. Scena este animată, nu există o ordine "celestă" a așezării lor, dar există o genială tratare a grupurilor de oameni care nu "participă la o procesiune", ci se află în acțiune, spun o poveste, povestea acelei "*Ecclesia militans et triumphans*". Mai aproape de Sf. Sacrament se află Doctorii Bisericii, așezați cu fața la altar, iar celelalte personaje importante din Istoria Bisericii sunt puțin mai îndepărtate de altar și se află în picioare.

În grupul din dreapta Sfântului Sacrament sunt doar două personaje așezate, Doctorii Bisericii, episcopii, Ambrozie al Milano-ului și Sf. Asugustin al Hiponei. Pot fi recunoscuți după mitra episcopală. Sf. Augustin ține o carte în mână și dictează unui personaj feminin care scrie ținând

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

papirusul pe genunchi. În dreapta Sf. Augustin, mai în spate se află Sf. Toma de Aquino îmbrăcat în rasa neagră a benedictinilor și purtând aura tradițională a lui "Doctor Angelicus". Personajul următor, în picioare, cu tiară papală este Papa Inocențiu al III-lea, iar în rasă maronie cu o pălărie pe cap este Sf. Bonaventura. Urmează un alt papă cu tiară, Papa Sixt al IV-lea, iar lângă el este Dante cu cununa sa de laur. La picioarele papei Sixt al IV-lea și mai jos de scribul Sfântului Augustin se află cartea "*De sanguine Cristi*", iar la picioarele Sfântului Augustin sunt două cărți închise și una deschisă așezată deasupra. Pe marginea unei cărți de la picioarele Sf. Augustin se poate descifra scris cu litere mari "DE • CI • DEI", prescurtarea titlului operei sale DE CIVITATE DEI, operă fără de care nu va putea fi niciodată înțeleasă istoria Evului Mediu Occidental Catolic. La picioarele Sfântului Ambrozie, episcop al orașului Milano se află de asemenea o carte, sugerând astfel importanța scrierilor sale dogmatice și a tratatelor de morală.

Fresca Adorația Sfântului Sacrament
din Stanza della Segnatura

În partea stângă a Sfântului Sacrament se află alți doi doctori ai Bisericii din primele timpuri ale creștinismului, Sfântul Grigore cel Mare (cu trăsăturile Papei Iuliu al II-lea și tiara papală) și Sfântul Ieronim de Stridon cu aureolă asemănătoare celei a Sf. Toma de Aquino. El a tradus Biblia și este considerat a fi și unul dintre cei patru Părinți ai Bisericii (nu numai Doctor al Bisericii) și anume Sfântul Ambrozie, Sfântul Augustin și Sfântul Grigore I, cel Mare. De aceea la picioarele Sf. Ieronim și ale Sfântului Grigore cel Mare se află trei cărți: *Biblia*, *Liber Moralium* a Papei Grigore și o a treia de litere. Atât Sfântul Ieronim cât și Grigore cel Mare sprijină câte o carte deschisă pe genunchi. Imediat lângă altar, deasupra Bibliiei, poate fi recunoscut Fra Angelico într-o atitudine pioasă, în genunchi și cu mâinile împreunate.

În extrema stângă a registrului terestru poate fi recunoscut Bramante sprijinit de un suport și Francesco Maria della Rovere (togă albastră și haină de culoarea muștarului), duce de Urbino și rudenie cu Papa Iuliu al II-lea. Se pare că are trăsăturile lui Leonardo da Vinci. Cu o mișcare grațioasă a mâinilor arată spre Sfântul Sacrament. Intenția animației din registrul terestru este aceea de a reprezenta intensa activitate teologică consacrată definirii și teoretizării Misterului Sfântului Sacrament. Numeroasele cărți reprezentate

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

în frescă sprijină, fără îndoială, ideea efortului conceptual care dă substanță Bisericii militante, al cărei continuator se voia Papa Iuliu al II-lea comanditarul frescei.

O privire spre tavanul boltit al *Stanzei della Segnatura*

Adorația Sfântului Sacrament a fost prima frescă realizată de Rafael pentru decorarea Stanzei della Segnatura. Papa Iuliu al II-lea a fost încântat de realizarea artistului și i-a acordat titlul de "scriptor brevium", prin care îi reveneau o funcție și un salariu fix la Curtea papală [2]. Vasari povestește că papa a renunțat la lucrările celorlalți măeștri și i-a dat mână liberă pentru decorarea celor patru camere.

Rafael recuperează doar parțial picturile anterioare ale bolții, iar în cornișe realizează în frescă, în tondouri cu mozaic fals, personificările *Teologiei*, *Jurisprudenței*, *Filosofiei* și *Poeziei*.

Pictura tavanului *Stanzei della Segnatura*

În secțiunile patrulateră pictează *Păcatul originar*, *Judecata lui Solomon*, *Astronomia*, *Apollo* și *Marsias*.

Deoarece Stanza della Segnatura sau Sala Tribunalului Apostolic este cea mai reprezentativă pentru arta lui Rafael în domeniul frescei, voi opri aici trecerea în revistă a decorării "camerelor lui Rafael". Vreau să povestesc doar cum am descoperit aceste fresce pentru a vă sugera o cale prin care ele pot deveni treptat "proprietate personală". Cunoscând faima de care se bucură, văzând cum traseele vizitei muzeelor Vaticanului nu le pot ocoli, am căutat un album Rafael. Lucrarea [2] este un început bun. Pentru descifrarea simbolismului construcției frescelor am apelat la Internet. Referința bibliografică [1] este un material excelent! Simbolismul poate fi înțeles mult mai ușor decât valoarea artistică a compoziție deoarece posedăm *tant bien que mal* elementele de bază ale Crediței. Inima și ochii s-au deschis și cred că am înțeles ce vor să spună frescele deoarece am simțit o mare bucurie descifrând felul în care poate fi mărturisită credința prin simboluri și imagini. Nu am devenit specialist în pictură, nici unul mic de tot, dar nici nu îmi propun să evoluez în această direcție. Bucuria înțelegerii mesajului îmi ajunge.

Ioan SORAN

Bibliografie:

http://fr.wikipedia.org/wiki/La_Dispute_du_Saint-Sacrament; Maurizia Tazartes, *Viața și opera lui Rafael*, Editura Adevărul Holding, Colecția Pictori de geniu, București 2009

Inaugurarea Centrului Social *Maria Rosa*

În data de 1 septembrie 2011, Asociația Caritas Eparhial Oradea a inaugurat Centrul Social „Maria Rosa”. La eveniment au participat PSS Virgil Bercea (Episcopul de Oradea al Episcopiei Române Unite cu Roma, Greco-Catolică), sora Maria Gabriela Bortot, (superioara Congregației Surorilor Franciscane Misionare ale lui Cristos, din Rimini, Italia, alături de sora Lorela și surorile prezente în Oradea), Dr. Phil. Gabrielle Peus-Bispinck, (Münster, Germania), domnul Radu Țârle (președintele Consiliului Județean Bihor), domnul Gheorghe Carp (viceprimarul Municipiului Oradea), angajați și voluntari ai asociației, precum și peste 120 de invitați.

Ceremonia de inaugurare a început cu cuvântul de bun venit al pr. Olimpiu Todorean (președintele Asociației Caritas Eparhial Oradea), urmată de sfințirea clădirii de către PSS Virgil, dezvelirea plăcii, acordarea diplomelor de merit, tăierea panglicii și vizitarea centrului. La propunerea Asociației Caritas Eparhial Oradea a fost acordată, de către PSS Virgil Bercea, Crucea Eparhială, cea mai înaltă distincției a Eparhiei de Oradea, surorii Maria Gabriela Bortot, doamnei Gabrielle Peus-Bispinck, părintelui Antonio Rosi, președintele Asociației Chiese del'est, Brescia, Italia, părintelui Mihai Moisin, SUA, și primarului Ilie Bolojan.

Cu această ocazie mulțumesc surorii Maria Teresa, care a fost o susținătoare ferventă a acestei idei: construirea unei cantine unde cei săraci să poată servi o masă în condiții civilizate. Mulțumesc cantautorului Florin Chilian: o persoană care ne-a susținut și încurajat în realizarea unui astfel de centru social. Mulțumesc, în mod cu totul special, domnului primar Ilie Bolojan, care a înțeles necesitatea unui astfel de centru și ne-a sprijinit ori de câte ori a fost nevoie pentru finalizarea lucrărilor. Nu vreau să trec cu vederea aici nici ajutorul consilierului pe probleme sociale din Primăria Oradea, doamna Florica Cherecheș, care ne-a dat mereu un feedback pozitiv și ne-a încurajat în demersurile noastre. Cu pricepere și străduință au contribuit la ridicarea Centrului Social Maria Rosa, arhitectul Radu Fortiș, SC Edil Coneco SRL, domnul ing. Victor Tămaș, diriginte de șantier.

Clădirea centrului s-a ridicat în perioada 2010-2011, pe un teren concesionat de Primăria Oradea prin Consiliul Local, și a costat peste 250.000 de euro, bani ce au provenit din donații și sponsorizări.

Se cuvine să mai aduc mulțumiri celor care au fost implicați financiar în acest proiect: Congregația Surorilor Franciscane Misionare ale lui Cristos, din Rimini, Italia; Dieceza de Rimini, Italia; Asociația Chiese del'est, Brescia, Italia; Episcopia Sfântul Gheorghe, SUA; Dr. Phil. Gabrielle Peus-Bispinck, Münster, Germania; SC Tiger Amira SRL; SC Proges SRL.

Dumnezeu să-i răsplătească pe toți binefăcătorii.

Reamintim că serviciile care vor fi furnizate în acest centru vor fi: cantină socială pentru 50 de persoane, dușuri pentru persoanele fără adăpost, centru de zi pentru copii, centru de cazare pentru tinere mame, consiliere psihologică. Tot aici va funcționa de acum înainte și biroul de asistență socială al asociației.

Pr. Olimpiu TODOREAN

Papa Paul al VI-lea (XXIII) Între Roma și ortodoxie, un litigiu limitat

Inventarul litigiului dogmatic relativ minor între cele două Biserici a fost stabilit la Conciliul de la Ferara-Florența, în 1438.

Pe plan doctrinar punctul nevralgic este *filioque* (după Carol cel Mare Occidentul a introdus în *Crez* purcederea Spiritului Sfânt de la Tatăl și de la Fiul (... *Și întru Spiritul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care de la Tatăl și de la Fiul purcede...*). Alte probleme sunt *Purgatoriul* și folosirea la Sf. Liturghie a *azimei*, la latini, și a *pâinii dospite*, la greci. Desigur, punctul spinos este cel al *primatului papal*. S-a observat însă uneori că problemele sunt cauzate de formularea conținutului, cuvintele fiind adesea rău înțelese dogmatic.

Papa Paul al VI-lea a dorit să restabilească legăturile cu Bisericile Orientale neortodoxe. În adevăr, în afară de Biserica Ortodoxă, moștenitoarea Bisericii Bizantine, există și alte Biserici Orientale, separate de Roma și Constantinopol în urma unei rupturi anterioarei Schismei de la 1054, ca Biserica Armeană, Biserica Coptă din Egipt și Abisinia (Etiopia), Biserici care refuză recunoașterea Conciliului de la Calcedon (451), și care, după apariția islamului, rupte de restul creștinătății,

au rămas împietrite în izolarea lor.

Dacă dialogul cu ortodocșii a fost foarte dens, mișcarea ecumenică spre Bisericile Reformate va începe sub pontificatul lui Paul al VI-lea. A pornit de la noul contact cu observatorii necatolici de la Conciliul Vatican II și de la acțiunea Secretariatului pentru Unitate. Practic, toate instituțiile importante protestante au fost reprezentante la Conciliu prin persoane care deja sprijineau ecumenismul, chiar dacă nu toate erau încă profund marcate de această necesitate.

Bisericile Protestante au promis Papei că nu vor abandona eforturile dialogului. Public, la 4 decembrie 1964, catolicii și protestanții s-au rugat împreună, într-o celebrare ecumenică, la *Biserica „Sf. Pavel în afara zidurilor”*.

Paul al VI-lea a continuat cu fermitate și tenacitate dialogul și niciodată nu s-a lăsat învins de dificultăți. Spunea: „*Ecumenismul este un lucru foarte dificil. Nu poate fi simplificat, depinde de credință și de planul lui Dumnezeu de salvare a omenirii*”. Repetă Secretariatului pentru Unitate: „*Trebuie să evităm să acționăm ca și când am încheiat această datorie.*

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

Am face un rău serviciu în mersul nostru înainte. Să depășim impasurile care ne stau în cale”.

Din partea sa, Papa a multiplicat gesturile inimii și inițiativele care deschideau noi drumuri. În 1966 a primit pe Dr. Ramsey, Arhiepiscopul de Cantorbery, primatul Bisericii Anglicane. A celebrat împreună cu el un serviciu în Capela Sixtină. La sfârșit s-a adresat Bisericii Anglicane în termeni foarte călduroși: „*Voi nu veniți aici într-o casă străină, veniți în casa voastră. Voi reconstruiți între Biserica Romei și Biserica de Cantorbery puntea care ne va reuni, pod care a fost ridicat cu secole în urmă”.*

Vizita succesorului Dr. Ramsey, Ronald Coogan, zece ani mai târziu, la 28-29 aprilie 1977, a fost mai dificilă din cauza chestiunii apărute și dezbătute în Biserica Anglicană asupra hirotonirii femeilor. Papa i-a scris primatului făcându-l atent asupra acestei situații care putea deschide o breșă în raporturile dintre cele două Biserici.

În 1969 Papa Paul al VI-lea a vizitat Geneva, patria lui Calvin, cel mai înalt loc al protestantismului. Nu se poate uita intrarea Papei în sala consiliului, fără niciun protocol, însoțit doar de un american reformat, de un negru metodist, de un indian și de o doamnă. S-a adresat celor din sală simplu, ca un frate altor frați în credință: „*Ecumenismul este partea cea mai misterioasă a pontificatului meu”.*

Nu este posibil să se evoce

în detaliu alte zece întâlniri, vizite sau recepții, fiecare într-o manieră personală, dar care au făcut să progreseze dialogul dintre Roma și Bisericile Reformate după 1963. Decretul asupra ecumenismului, constituirea comisiilor mixte de reflecții și studii la nivelul marilor instituții protestante, schimbul loial de informații prin Secretariatul pentru Unitate au schimbat total spiritul și raporturile. Asupra punctelor litigioase cu progres limitat, ceremonia la căsătoria mixtă, între un catolic și un creștin necatolic, s-a stabilit că se poate face normal, partea catolică luându-și angajamentul să crească și să educe copiii în religia catolică. Căsătoria se poate oficia de un preot catolic și de un de reprezentant al altei confesiuni. Reformații au considerat cam timidă această hotărâre, dar cu bunăvoința ambelor părți dialogul putea continua. „*Faptul că mai sunt obstacole nu trebuie să ne descurajeze sau să ne oprească. Trebuie prudență, nu ezitare, și mers înainte”*, spunea cu realism și optimism, în 1977, Papa Paul al VI-lea.

Sfântul Părinte a consacrat multă energie și răbdare, peste 150 de intervenții sau documente, verbale sau scrise în această problemă. Rezultatele nu se pot limita doar la dificultăți, trebuie observate efectele pozitive și fericite, concrete ale ecumenismului. De altfel, nu o dată Papa a mărturisit că „*Ecumenismul este partea cea mai misterioasă a pontificatului meu”.*

(va urma)

Pelerinaj Șimleu Silvaniei - Sighetu Marmăției

La 1 septembrie s-a încheiat a XII-a ediție a pelerinajului anual care se face pe jos și se întinde pe o distanță de aproximativ 165 de km, între localitățile Șimleu Silvaniei și Sighetu Marmăției.

La eveniment au participat peste 120 de tineri din mai multe zone ale țării: Bihor, Sălaj, Satu Mare, Maramureș, Cluj, Bacău, Iași, Neamț, dar și din străinătate - Italia. De remarcat prezența unui grup numeros de copii foarte mici, între 9 și 14 ani. Ca în fiecare an, scopul pelerinajului a fost de: rugăciune (zilnic Sfânta Liturghie, Rozariul, multe cântece religioase, devoțiuni și „rugăciunea pentru Beatificarea Episcopilor Greco-Catolici morți în faimă de martiri sub regimul comunist”), jertfă (suficient dacă ne gândim la cei peste 160 de km de mers pe jos prin soare sau ploaie, căldura, renunțarea la somnul de dimineață, la internet, televizor, distracții, la zece zile de vacanță ...), cinstirea episcopilor și a tuturor victimelor comunismului, un salut și o încurajare a comunităților parohiale pe unde trecem (încă mai sunt comunități încercate, care se roagă în condiții improprii – capele improvizate sau chiar în stradă – Șișești, Maramureș) și nu în ultimul rând pelerinajul este o provocare pentru TINE(RI). Anul acesta a fost dedicat în mod deosebit cunoașterii vieții episcopilor care au murit în închisorile comuniste, învățând de la ei că trebuie să fim tari în credință, fideli identității și chemării primite prin botez, „Credința noastră este viața noastră” spunea Cardinalul Iuliu Hossu.

Întrucât pelerinajul s-a desfășurat aproape în același timp cu Întâlnirea Mondială a Tinerilor de la Madrid, ne-am lăsat conduși de mesajul Sfântului Părinte Papa Benedict al XVI-lea adresat tinerilor cu ocazia acestui eveniment. „Înrădăcinați și întemeiați în Cristos, tari în credință” (Col 2,7). Pentru întreg drumul nostru, care nu este unul ca oricare altul, ci un drum de credință, de convertire, de rugăciune și jertfă, ne-am înarmat cu răbdare, dragoste, modestie, sobrietate și credință. Pelerinajul s-a încheiat la Cimitirul Săracilor de la marginea Sighetului în data de 28 august. În ziua următoare, 29 august, când biserica sărbătorește Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, pelerinii au participat la Sfânta Liturghie ce se celebrează în incinta fostei închisori.

Pelerinajul din acest an a fost o reușită, de aceea vrem să mulțumim Bunului Dumnezeu pentru vremea bună, pentru puterea pe care ne-a dat-o și ocrotirea pelerinilor, ferindu-ne de incidente. Mulțumim Ierarhilor noștri pentru că au binecuvântat și susținut acest pelerinaj, în mod deosebit Preasfinției Sale Virgil Bercea, episcop greco-catolic de Oradea, Congregației „Don Orione” și călugărilor săi, pr. Mihai Fechetă, pr. Florian Gui și pr. Valeriano Giacomelli, călugărițelor de la Beiuș, Maria și Antonella, celorlalți preoți însoțitori, Ioan Aciu din Oradea și Constantin Mureșan din Cehu Silvaniei, și tuturor binefăcătorilor, preoților și credincioșilor noștri, în mod deosebit cei din parohiile: Șimleu Silvaniei, Bădăcin, Zalău, Bocșa, Bocșița, Bulgari, Cehu Silvaniei, Ulmeni, Remeți pe Someș, Mireșu Mare, Baia Mare, Șișești, Hărniciești, Giulești, Vadu Izei, Șugău, Sarasău, Săpânța, Sighetu Marmăției, precum și parohiilor de proveniență a pelerinilor și familiilor lor.

Biroul de presă